

Міністерство культури і мистецтв України
Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА

КОЛЕКТИВНЕ МУЗИЧЕННЯ

ХОР

Програма для інструментальних класів та класу
“Сольного співу” початкових спеціалізованих
мистецьких навчальних закладів

КИЇВ - 2005

Укладач: Т.В.Климчик, викладач Рівненського державного гуманітарного університету.

Рецензенти: І.В.Литвинова, старший викладач Рівненського музичного училища РДГУ;

М.Л.Грицюк, викладач дитячої музичної школи №2 м.Рівне, керівник зразкового хору "Фантазія".

Відповідальна за випуск Смольська Н.І.

Редактор Виноградова Ю.Д.

© **Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2005**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Хоровий клас в дитячій музичній школі є обов'язковим предметом в системі музичного виховання та освіти. Хоровий спів розвиває художні вподобання дітей, збагачує їх музичний кругозір, сприяє підвищенню культурного рівня.

Завдання предмета – прищепити учням любов до хорового співу, сформувати необхідні навички і виховати відчуття потреби в систематичному колективному музикуванні, враховуючи, що хоровий спів – найбільш доступний вид такої діяльності.

Пріоритетний напрямок роботи – спів по нотах. Такий підхід до справи, допомагає учням опанувати музичний матеріал свідомо, значно прискорюючи процес розучування, що наближує їх до рівня виконання багатоголосся і співу без супроводу. Таку форму роботи необхідно вміло поєднувати зі співом на слух, оскільки спів це сприяє розвитку музичної пам'яті. Таким чином можуть розучуватися достатньо складні одноголосні твори з рельєфним супроводом.

Протягом всіх років навчання керівник повинен слідкувати за формуванням і розвитком найважливіших вокально-хорових навичок в учнів /дихання, звуковедення, ансамбль, стрій, дикція та інш./ поступово ускладнюючи завдання, розширюючи діапазон співочих можливостей дітей.

Робота над художнім образом виконуваного твору, його ідейно-емоціональний зміст великою мірою впливає на музичний розвиток учня. При цьому важливе значення має робота над словом, музичними та поетичними фразами, формою твору, вміння відчувати і виділяти кульмінаційні моменти, як всього твору, так і окремих його частин.

Організація навчального процесу

Мета предмета: естетичне виховання учнів засобами хорового мистецтва, формування в учнів музичної культури, підготовка найбільш обдарованих дітей до вступу в мистецькі навчальні заклади вищого рівня.

Завдання предмета:

- ввести учнів у світ хорового мистецтва, навчити їх любити і розуміти музику;
- розвивати музичний та вокальний слух, вокально-хорові, творчі та виконавські здібності;
- формувати відчуття прекрасного засобами хорового мистецтва;
- прививати любов до української народнопісенної творчості, виховувати повагу до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів;
- створювати умови для творчого, інтелектуального і духовного розвитку учнів.

Згідно затвердженими Типовими навчальними планами початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів на предмет "Колективне музичення. Хор" відведено 2 години в молодших і 3 години в старших класах. Оцінювання знань учнів проводиться за 12[ти]- бальною системою.

В процесі навчання учні повинні набути наступних вокально-хорових навичок:

- співацьке дихання;
- правильна інтонація;
- різні види атаки звука;
- чітка дикція та артикуляція;
- динаміка звука;
- спосіб утворення співацького звука в одному регістрі;
- високу позицію звучання;
- навички строю та ансамблю;
- багатоголосний спів без супроводу;

- вокальний та внутрішній слух.

При організації занять, хор пропонується ділити на два основних склади – молодший і старший.

- учні молодшого хору - 1-3і класи /7 – 11 років/;
- учні старшого хору - 4-7і класи /11 – 16 років/.

Це обумовлюється вокальними можливостями дітей, їх розвитком, загальним планом навчального процесу.

Заняття слід проводити по групах, з урахуванням віку, музичної підготовки і голосових даних учнів. Використовуючи можливість групових занять, що передбачені навчальним планом, потрібно дотримуватися принципу, що хор – це колектив, де керівник повинен навчити учнів правильно дихати, утворювати співацький звук в одній манері і красиво вести його, зрозуміло вимовляти текст і виразно співати.

Виходячи з цього, необхідно професійно підходити до роботи над всіма елементами хорової звучності. При організації навчального процесу варто керуватися інтересами і можливостями колективних форм занять, координуючи їх з груповими, загальними та індивідуальними. Такий організаційний принцип буде сприяти успішній роботі хорового класу, як виконавського колективу.

Запорукою успіху в роботі хорового колективу є дбайливо підібраний склад – це діти, які мають хороший слух, чистий голос, відчуття ритму, музичну пам'ять.

Керівник повинен чітко уявляти собі завдання, які стоять перед ним стосовно організації хору: добре продумати навчальний процес, дбайливо добирати репертуар з урахуванням віку дітей. Необхідно враховувати вікові особливості дитячого голосу та деякі питання, пов'язані з його охороною.

Так діапазон голосу у дітей 1-2х класів становить октаву – від „до” першої октави до „до” другої. В 3-4х класах від „до” першої октави до „ре” – „мі-бемоль” другої октави.

Подальший розвиток дитячих голосів повністю залежатиме від рівня навантаження та належного вокального виховання учнів. Їх спів має бути активним, вільним і виразним. Правильне

вокальне формування голосних звуків разом з чіткою, короткою вимовою приголосних, сприятиме дзвінкості дитячих голосів. М'яка атака мусить бути основою для хористів.

Кожне заняття хору повинно розпочинатися з розспівування, на яке слід відводити 10 –15 хвилин. Основну увагу приділяти вокальному звучанню голосних звуків, від яких залежить краса і виразність співу. Слідкувати за активною і твердою вимовою приголосних.

Важливим і складним моментом у роботі є розвиток гармонічного слуху і перехід до двоголосного та триголосного співу. Поділивши дітей на групи, пропонувати їм співати по черзі. Коли учні досконало вивчать партії, тоді тільки зводити їх разом.

Добре підібраний репертуар сприяє виконавській майстерності. Твори повинні бути різноманітними з яскравими художніми образами. Тексти пісень слід розбирати окремо, читати виразно.

Слідкувати за виразністю виконання твору, за виразом обличчя. Відзначати найбільш вдалі частини, хвалити дітей. Особливу увагу приділяти роботі над вокально-хоровими навичками.

ВОКАЛЬНО-ХОРОВІ НАВИЧКИ

Вокальні навички – це навички дихання, володіння звуком, володіння словом у пісні.

Ансамблево-хорові навички – це навички налагодженого співу в колективі. Інтонаційна узгодженість – є стрій, узгодженість сили звучання, ритму, тембру, темпу.

Вокально-хорові навички прищеплюються в процесі вивчення пісенно-хорового репертуару, що поступово ускладнюється, також за допомогою спеціальних хорових вправ.

СПІВОЧА ПОСТАВА І ДИХАННЯ

З самого початку і протягом всього періоду навчання керівник приділяє постійну увагу правильній поставі учнів, що є необхідною умовою правильного дихання та подачі звука.

Правильне дихання під час співу в свою чергу є однією з основних умов повноцінного вокального звучання.

Молодша група

Постава хорового співака, положення корпусу, голови, артикуляція під час співу. Навички співу сидячи і стоячи.

Дихання перед початком співу, одночасний вдих і початок співу. Дихання перед початком співу в залежності від характеру виконуваного твору: коротке і активне в швидких творах, більш спокійне, але також активне в повільних .

Цезури. Ознайомлення з навичками “ланцюгового” дихання / спів витриманого звука в кінці твору; виконання тривалих музичних фраз на “ланцюговому” диханні /.

Старша група

Закріплення навичок, набутих у молодшій групі. Затримка дихання перед початком співу. Виконання пауз між звуками без зміни дихання / стакато /. Робота над диханням як важливим фактором виразного виконання. Удосконалення навичок “ланцюгового” дихання:

- на довгих фразах, що не мають пауз;
- на довгих звуках, або акордах протяжністю в кілька тактів;
- спів творів виключно на “ланцюговому” диханні.

ЗВУКОВЕДЕННЯ І ДИКЦІЯ

Звуковедення залежить від характеру твору, темпу, ритму та змісту літературного тексту.

Вміння користуватися диханням забезпечує формування навиків співу з різними прийомами звуковедення, а саме: зі штрихами legato, non legato, staccato, portamento, glissando, marcato.

Робота над звуковідтворенням і прийомами звуковедення переплітається з роботою над дикцією і фразуванням. Чітка артикуляція голосних, ясне промовляння приголосних і виразне фразування забарвлюють звучання хору, збагачують хоровий стрій, зміцнюють ансамбль, ведуть до високохудожнього виконання твору.

Молодша група

Природний, вільний звук без викриків і напруги /форсування /. Переважно м'яка атака звука. Заокруглення голосних; способи їх формування в різних регістрах. Спів non legato і legato. Нюанси / p, mp, mf, f/.

Розвиток дикційних навичок. Голосні та приголосні, їхнє значення у співі. Взаємовідношення голосних і приголосних у співі. В середині слова віднесення приголосних до наступного складу.

Старша група

Закріплення навичок, отриманих у молодшому хорі. Розвиток свободи і рухливості артикуляційного апарату за рахунок активізації роботи губ, язика. Напрацювання навичку активного і чіткого вимовляння приголосних. Розвиток дикційних навичок у швидких і повільних темпах. Збереження дикційної активності при нюансах піано (p) і піанісимо (pp).

АНСАМБЛЬ І СТРІЙ

У процесі роботи над різними виражальними засобами і єдністю звукоутворення виникають такі види ансамблю: метроритмічний, вокальний, динамічний, дикційний, темповий, тембровий.

Робота над ансамблем хору починається з часткового ансамблю. У хорovій партії обов'язково мають бути співаки з достатньою силою голосу і з яскраво вираженим тембром.

Хорове виконання нерозривно пов'язане з поняттям строю. Без строю в партії і між партіями не може бути ансамблю в хорі. Чистий стрій забезпечується правильним інтонуванням своєї

партії кожним співаком, кожною хоровою партією і хором у цілому. Особливого значення чисте інтонування набуває під час виконання творів без супроводу.

Молодша група

Відпрацювання унісону, ритмічної стійкості в помірних темпах при співвідношенні простих тривалостей / половинна, четвертна, восьма/, робота над динамічною рівністю при вимовлянні тексту. Поступове розширення завдань:

- інтонування творів у різних видах мажору і мінору / мажор натуральний, мінор гармонічний та мелодичний/;
- ритмічна стійкість в швидких та повільних темпах зі складнішим ритмічним малюнком /шістнадцяті, пунктирний ритм/;
- стійке інтонування одноголосся зі складним акомпанементом;
- навички співу двоголосся з акомпанементом;
- спів нескладних двоголосних творів без супроводу.

Старша група

Удосконалення ансамблю і строю в творах різного складу викладу з різноманітними засобами музичної мови. Відпрацювання чистої інтонації при дво-триголосному співі. Володіння навиками співу без супроводу.

МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ ТА ВИКОНАВСЬКІ НАВИЧКИ

По закінченню навчання в хоровому класі учень повинен уміти:

- розкрити художній зміст твору;
- встановити темп; визначити загальний динамічний план, кульмінації, цезури твору.

Молодша і старша групи

Зміст літературного тексту і його аналіз. Грамотне читання нотного тексту по партіях і партитурах. Аналіз тонального плану, ладової структури, гармонічної канви твору.

Поділ на мотиви, періоди, речення, фрази. Визначення форми /куплетна, двочастинна, тричастинна, рондо і т.д./

Фразування, поєднання динамічних та агогічних відтінків. Різні види динаміки. Багатогранність агогічних можливостей при виконанні творів:

- спів у чіткому темпі;
- співвідношення двох темпів /повільний і швидкий/;
- сповільнення в кінці твору;
- сповільнення і прискорення в середині твору;
- різні види фермат.

Виховання навиків розуміння диригентських жестів /“увага”, “дихання”, “початок”, “закінчення” співу, а також жести, що стосуються художньо-виконавського плану твору/.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Впродовж навчального року хоровий колектив повинен підготувати для виступу у концертах 6-8 різнохарактерних творів. Для заліку треба виступити не менше трьох разів на рік.

Заняття в класі хору проводяться як у складі групових репетицій, так і при індивідуальному відпрацюванні окремих партій.

Оцінка за роботу в класі хорового колективу викладач виставляє наприкінці першого та другого семестрів. При цьому враховується загальний розвиток учня, його успіхи, дотримання дисципліни, старанність.

ОБЛІК УСПІШНОСТІ

Перевірка успішності проводиться у формі контрольних уроків, концертних виступів наприкінці кожного семестру. На виступах виконується 2-3 різнохарактерних творів.

При виставленні оцінок враховується сумлінність учня, його відвідування репетицій, виступи на концертах.

Наприкінці навчального року учень повинен вміти виконувати партії всіх вивчених творів за рік. Для молодшого хору – 4-6 творів; для старшого хору – 6-8 творів.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

ТВОРИ ДЛЯ МОЛОДШОГО ХОРУ

Одноголосся без супроводу

Колеса Ф.	“Гриби”, “Сонечко”, “О, Боже, милий світе”, “Бодай ся когут знудив” [5]
-----------	--

Одноголосся з супроводом

Азерб. нар. пісня	“Весна”. Обр. О.Долуханяна [1]
Аляб'єв О.	“Зимова дорога” [23]
Аренський А.	“Зозуля” [23]
Бойко Р.	“Дело было в каролине” [37]
Гладков Г.	“Морошка” [23]
Гріг Е.	“Пісенька” [23]
Дичко Л.	“Ромен-цвіт” [16]
Єгіков І.	“Пісенька-співаночка” [23]
Завалішина М.	“Ми любимо весну” [1]
Злотник О.	“Цвіт землі” [16]
Кабалевський Д.	“Про Олечку” [23]
Кириліна І.	“Пісенька”, “В лісі є зелена хата” [9]
Колодуб Ж.	“Весна” [16]
Кос – Анатольський А.	“Кептарик” [36]
Крилатов Є.	“Колискова ведмедиці” [1]
Кюї Ц.	“Травневий день” [27]

Легкий І.
Левітова Л.
Лепіна А.
Моцарт В.-А.
Мясков К.
П'єсков М.
Римський-Корсаков М.
Рожавська Ю.
Сибірський В.
Спаринський О.
Укр. нар. пісні
Філіпенко А.

“Люлі, люлі мій синочку” [3]
“Сонечко” [3],
“Дудочка”, “Лісова колискова”,
“Облітав журавель” [6]
“Теремок” [23]
“Колискова” [1]
“Снігурі” [9],
“Зимонька” [36],
“Їжачок” [36],
“Черевички” [24]
“Колискова” з опери “Казка про
царя Салтана” [10]
“Лелека” [36]
“Горобець і синиця” [23]
“Веселый хор” [16],
“Песенка о любознательном
щенке” [9]
“Котику сіренький”. Обр.
М.Вериківського [34],
“Ходить сонко по вулиці”. Обр.
М.Дремлюги [34],
“Ой, на горі льон”. Обр.
Г.Компанійця [34],
“Подояночка” ,“Ой, ходять
сон” [34],
“Прилетіла перепілонька”. Обр.
Л.Ревуцького [34],
“Іди, іди, дощику”. Обр.
Л.Ревуцького [1],
“Ой, на горі жито”. Обр.
К.Стеценка [34],
“Розлилися води”. Обр.
В.Рождественського [34]
“Ой жур-журавель” [37],
“Узяла лисичка скрипку” [37]

Шамо І.
Шаповаленко В.
“Випав сніг”, “Зима” [3]
“Два веселих маляра” [16]

Двоголосся без супроводу

Бойко Р.
Верховинець В.
Колесса Ф.
Нор. нар. пісня
Рос. нар. пісні
Укр. нар. пісні
Фільц Б.
Чичков Ю.

“Капіж” [32]
“Встала весна” [36]
“Весна”, “Любіть свою хату”
[28]
“Камертон” [23]
“Зайка”, “Как у наших у ворот”
[32]
“Бігла кізонька льодком”, “Був
собі журавель”, “Веселі гуси”,
“Вийшли в поле косарі”, “Два
півники”. Обр. В.Таловирі [4]
“Жук-жученко” [1]
“Ой, літечко - літо” [32]

Двоголосся з супроводом

Брамс Й.
Вебер К.
Гріг Е.
Завалішина М.
Кос-Анатольський А.
Левітова Л.
Лученко І.
Нім. нар. пісня
Раухвергер М.
Тилик В.
Укр. нар. пісні

“Колискова” [36]
“Вечірня пісня” [23]
“Пісенька” [36]
“Люблю весну” [36]
“Осінь” [36]
“Травнева пісенька” [6]
“Пісня про доброту” [12]
“Учора у гаю” [23]
“Великий олень” [23]
“Весняні дарунки”, “Буває все”
[37]
“Журавель”. Обр. К.Стеценка
[34], “Корольок”, “Ой, весна
красна”, “Ой, літає соколونько”

	Обр. В.Таловиря [4], “Полинула чечіточка”. Обр. Є.Юцевича [34]
Цегляр Я.	“Ой, да Гриць” [24]
Цибульська Ю.	“Зима”, “Літо” [21]
Фільц Б.	“Дощик” [37],
	“Облітав журавель” [38]
Шутенко К.	“Хорошо” [9]

ТВОРИ ДЛЯ СТАРШОГО ХОРУ

Одноголосся з супроводом

Мусоргський М.	“Хор дівчат” з опери “Хованщина” [10]
----------------	---------------------------------------

Двоголосся без супроводу

Біл. нар. пісня	“Купалінка” [13]
Колеса Ф.	“Фіалочки”, “Под твою милість” [5]
Кюї Ц.	“Майский день” [33]
Морлі Т.	“День проснувся чудесный”
Степовий Я.	“Подивлюся-аж світає” [35]
Тилик В.	“Облітав журавель” [35]
Чембержі М.	“Котику – воркотику” [33]

Двоголосся з супроводом

Бах Й.-С.	“Жаданий час” [27],
	“Весняна пісня” [1],
Бетховен Л.	“Пастушья песенка” [41]
Бородін О.	“Улетай на крыльях ветра” с опери “Князь Игорь” [10]
Варламов О.	“Біліє парус одинокий” [27]
Глієр Р.	“Вечір” [30]

Глюк Х.-В.

Гріг Е.

Калінніков В.

Лисенко М.

Лунгула С.

Муз. нев. автора

Нім. нар. пісня

Перголезі Дж.

Рамо Ж.

Россі Л.

Скарлатті А.

Стеценко К.

Танєєв С.

Укр. нар. пісні

Фільц Б.

Чайковський П.

“Струн золотих наспів”. Хор з опери “Орфей” [27]

“Лісова пісня” [27]

“Сосни” [24],

“Жавороночек” [27]

“Тихесенький вечір” [35],

“А вже весна” з опери “Зима і весна” [10]

“Дощик збирається” [21]

“Репетиція оркестра” [15]

“Лісовий концерт”. Обр. С.Тилічевої [24]

Фрагмент із “Стабат матер” [28]

“Цвіркун” [25]

“Арія” [15]

“Фуга” [22]

“Тополя” [27]

“Сосна” [27]

“А ми просо сіяли”. Обр. Ф.Надененка [34],

“Веснянка”. Обр. Л.Ревуцького [34],

“Розлилися круті бережечки”. Обр. Я.Стопового [34],

“Женчикок- брєнчикок”, “Іванчику– білоданчику”, “Іди, іди, дощику”. Обр. В.Таловирі [4]

“Травнева пісня” [38]

“Іди, іди, дощику”. Обр. В.Таловирі [4]

“Весна” [27]

Триголосося без супроводу

Адлер Єф.	“Тихо вечір догорає” [18]	Моцарт В.-А.	“Азбука” [24]
Бах Й.-С.	“Герцет” [39]	Палестріна Дж.	“В синем небе” [7],
Біл. нар. пісні	“Заграй мені, дударіку”, “А на полі, на ріллі” [19]		“Осені пора настала” [12],
Биков С.	“Сонце і місяць” [9]	Попатенко Т.	“Вечер” [41]
Бойко Р.	“Йде зима” [32]	Пуленк Ф.	“Весну берізка в полі жде” [22]
Бортнянський Д.	“Славу співаєм” [12]	Рос. нар. пісні	“Ава верум корпус” [29]
Брамс Й.	“Коліскова” [32]		“Ты, река ль, моя реченька” [25],
Відман Є.	“Мадригал” [31]	Соколов В.	“Пахал Захар огород” [13],
Гембера Г.	“Подоляночка” [33]	Степовий Я.	“Ты, река ли моя, реченька” [21]
Глюк Х.-В.	“Свято хору” [12]	Струве Г.	“Веселий шевчик” [32]
Завалішіна Л.	“Осыпаются айстры в садах” [9]	Укр. нар. пісні	“Садок вишневий” [36]
Загорський В.	“Мерцишор” [21],		“Кукушка” [33]
	“Хмарочка” [21]		“Весна наша”. Обр. Н.Вацадзе [25],
Киріяка Ф.	“Їжачок” [21]		“На вулиці скрипка грає”,
Ковтун І.	“Встала весна” [9]		“Ой, на горі льон”, “Тихо над річкою”. Обр. Е.Валя [20],
Козицький П.	“Веснянка” [35]		“Якби мені черевики”. Обр. Є.Козака [34],
Колеса Ф.	“Калина”, “Заспіваймо”, “Тихо, тихо Дунай воду несе”, “Журавель”. “Коломийки” [28]		“Ой, співаночки мої”. Обр. Ф.Колесси [29],
	“Осінь” [9]		“Ягілочка”. Обр. Ф.Колесси [26],
Колодуб Ж.	“Березова гілка” [12]		“Ой, ходить сон”. Обр. Ф.Колесси [33],
Корзіна В.	“Весняний ранок” [12]		“Над річкою бережком”, “Ой сивая зозуленька”,
Кюї Ц.	“Ехо” [28]		“Дударик”, “Щедрик”. Обр. Д.Леонтовича [2],
Лассо О.	“Ой, ти, мій дубочок” [20]		“Зелений дубочку”, “Прилетіла перепілонька”
Лит. нар. пісня	“Ой, ти, мій дубочку” [12]		“Ой, вербо, вербо”. Обр. М.Леонтовича [28]
Лит. нар. пісня	“Туча” [18]		“Ой, на горі жито” обр. М.Мельника [28]
Лятошинський Б.	“Хто там дзвонить” [21]		“Ластівки” [9], “Калинонька”,
Маковей І.	“Осінь” [12]		“Пойду ль я, вийду ль я” [20]
Мартіні Дж.	“Весна” [32]	Уманець В.	“Веснянка” [38]
Мендельсон Ф.	“Дощику перестань” [21]		
Молд. нар. пісня		Фільц Б.	

Ходжиев П.
Чайковський П.
Шуман Р.

“Хороводник” [24]
“Вечер” [40]
“Ніч” [32]

Триголося з супроводом

Бах Й.-С.
Бріттен Б.
Бузіле С.
Верменич В.
Вівальді А.
Глінка М.
Завалішина М.
Карабиць І.
Колодуб Ж.
Левітова Л.
Людкевич С.
Майборода Г.
Моцарт В.-А.

Муз. невід. автора
Мусоргський М.

“Терцет” із “Магніфіката” [41]
“Як роса у квітні” [22]
“Хора квітів” [21]
“Світанок” [35]
“Gloria” [20]
“Венеціанська ніч” [27]
“Кульбаба” [28]
“Ми любим сонце і весну” [14]
“Сурмачі” [14]
“Осіння пісня журавлів” [37]
“Українська баркарола” [35]
“Гаї шумлять” [35]
“Откуда приятный и нежный
тот звон”. Хор з опери “Чарівна
флейта” [10]
“Alla trinita beata” [20]
“Вечірня пісня” [27],
“Гопак” з опери “Сорочинський
ярмарок” [42]
“Дзвінок” [16], “Комар – пастух”
[22]
“Весна” [14]
“Сосна” [22] “Весенние воды”
[41]
“Лебедь” [42]
“Журавлинка” [19]
“Їжак” [16]

Мясков К.

Парцхаладзе М.
Рахманінов С.

Сен-Санс К.
Семеняк Ю.
Соловійов Г.

Укр. нар. пісні

“Ой, там, на вершечку”. Обр.
І.Кириліної [16], “Марина”.Обр.
С.Скалецького [28],
“Ой, з-під Горки все туман”.
Обр. В.Косенка [34],
“Коло Дунаєчку, коло
бережечку”. Обр. М.Лисенко
[34], “Женчичок – бренчичок”.
Обр. К.Мяскова [13],
“Марина”. Обр. С.Скалецького
[28], “Було літо”. Обр.
В.Уманця [34]
“Вишеньки – черешеньки” [12],
“Зимова картинка “ [13],
“Білі гуси” [16], “Тане сніг”
[35], “Любимо землю свою”
[39],
“Пісня про мрію” [12]
“Ранкова серенада” [27],
“Летний вечер” [20]

Фільц Б.

Шаповаленко В.
Шуберт Ф.

Чотириголося без супроводу

Бойко Р.
Вівальді А.
Глієр Р.

Завалішина М.
Калінніков В.
Кармінський М.

Колодуб Ж.
Корзіна В.
Лунгула С.
Лятошинський Б.

“Зимова дорога” [22]
“Мелодія” [15]
“Из моря смотрит островок”
[40]
“Липка” [22]
“Зима” [33], “Жаворонок” [41]
“Сосна” [34],
“Стояла я і слухала весну” [9]
“Перед дождем” [33]
“Літній дощик” [22]
“Маленька мурашка” [21]
“Туча”

Мясков К.	“Веснянка” [35]
Свердел Л.	“Кукує зозулька” [19]
Стасюк Т.	“Щедрик”, “Дударі” [15]
Укр. нар. пісня	“Кізочка”. Обр. О.Яковчука [33].
Фільц Б.	“Чорногуз” [33], “Первоцвіт” [38]
Чайковський П.	“Осінь” [22], “Ночевала тучка золотая” [33]
Шуман Р.	“Вечірня зоря” [14]
Щедрін Р.	“Тиха украинская ночь” [34], “Утро” [40]

Чотириголосся з супроводом

Адлер Є.	“Непогода” [15]
Верменич В.	“Польова царівна” [35]
Гречанінов О.	“Ноктюрн” [18]
Даргомижський О.	“Хор русалок” [42]
Левітова Л.	“Пісня берізки” [37]
Мясков К.	“Прогулянка” [8]
Рахманінов С.	“Сирень” [18]
Римський-Корсаков М.	“Высота ли, высота поднебесная”. Хор з опери “Садко” [10]
Стеценко К.	“Вечірня пісня” [17]
Укр. нар. пісня	“Гагілочка”. Обр. С.Людкевича [17]
Фібіх З.	“Поема” [18]
Фільц Б.	“Любимо землю свою” [34]
Шуберт Ф.	“Аве Марія” [29]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Готуємось до фестивалю. Вип. I. – К.: Муз. Укр., 1982.
2. Женчикок-бренчикок. – К., 1983.
3. Заспіваю пісеньку. – К.: Муз. Укр., 1985.
4. Іванчику – білоданчику. Українські народні пісні для дитячого хору / Упоряд. В.Таловиря. – К.: Муз. Укр., 1989.
5. Колесса Ф. Шкільний співаник. – К.: Муз. Укр., 1991.
6. Левітова Л. Сонячний дім. – К.: Муз. Укр., 1983.
7. Молоді голоси / Упоряд. В.Богатирьов, Ж.Косинський. Вип.2. - К., 1981.
8. Нашим дітям. – К.: Муз. Укр., 1979.
9. Нові пісні та хори. – К.: Муз. Укр., 1990.
10. Оперні хори. Перекладення для дитячого хору / Упоряд. Е.Виноградова. - К.: Муз. Укр., 1984.
11. Рідні наспіви / Упоряд. С.Істомін. - К.: Муз. Укр., 1986.
12. Свято хору. Вип. 1. – К., 1980.
13. Свято хору / Упоряд. Е.Виноградова. Вип. 2. – К., 1982.
14. Свято хору. Вип. 3. – К., 1984.
15. Свято хору. Вип. 4. К.: Муз. Укр., 1990.
16. Співає Великий дитячий хор. – К.: Муз. Укр., 1987.
17. Співає “Дзвіночок”. – К., 1982.
18. Співає “Дубна”. – М., 1980.
19. Співає “Журавлінка”. – К.: Муз. Укр., 1984.
20. Співає “Кантилена” / Упоряд. С.Крижанівський. – К.: Муз. Укр., 1989.
21. Співає “Мугурел”. – К.: Муз. Укр., 1981.
22. Співає “Піонерія”. – К.: Муз. Укр., 1978.
23. Співає хор молодших класів / Упоряд. І.Зеленецької. – К.: Муз. Укр., 1976.
24. Співає хор старших класів. - К.: Муз. Укр., 1977.
25. Співає “Щедрик”. - К.: Муз. Укр., 1975.
26. Співає “Щедрик”. – К., 1975.
27. Струн золотих наспів / Упоряд. І.Зеленецька. – К.: Муз. Укр., 1980.

28. Твори для дитячого хору. Вип.1. – К., 1973.
29. Твори для дитячого хору / Упоряд. С.Крижанівський. Вип. 2. – К., 1974.
30. Твори для дитячого хору. Вип. 3. – К., 1975.
31.Твори для дитячого хору /Упоряд. С.Крижанівський. Вип. 4. – К., 1980.
32.Твори без супроводу для шкільного віку /Упоряд. І.Зеленецька. Вип. 1. – К.: Муз. Укр., 1979.
33. Твори без супроводу для шкільного хору /Упоряд. І.Зеленецька. Вип. 3. – К.: Муз. Укр., 1984.
34. У ріднім краї /Упоряд. А.Любченко. – К.: Муз. Укр., 1986.
35. Хрестоматія українських народних пісень. – К.: Муз. Укр., 1972.
36. Хоровий клас ДМШ. Репертуарний збірник / Упоряд. Й.М.Павловський. – К.: Муз. Укр., 1990.
37. Філіпенко А. Дитячі пісні. Вип. 8. – К.: Муз. Укр., 1969.
38. Фільц Б. Весняний дзвін. – К.: Муз. Укр., 1987.
39. Бах Й.-С. Песни и хоры для детей. – М.: Музыка, 1985.
40.Полифонические произведения для хора без сопровождения / Сост. Б.Тевлин. - М.: Музыка, 1974.
42. Репертуар детского хорового коллектива / Сост. А.Григорян. - М.: Музыка, 1990.
42. Хрестоматія по хоровій літературі. Вип. 11. – М., 1951.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

43. Болгарський А.Г., Сагайдак Г.М., Хоровий клас і практика роботи з хором. – К.: Муз. Укр., 1988.
44. Воронін.О., Вороніна Р. 30 вокалізів на основі народних пісень. – К.: Муз. Укр., 1991.
45. Дмитревський Г.О. Хорознавство і керування хором. - К., 1961.
46. Єгоров О. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Муз. Укр.,1961.

47. Єгоричева М. Вправи для розвитку вокальної техніки. – К.: Муз. Укр., 1980.
48. Коломоєць О.М. Хорознавство : Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001.
49. Крижанівський С. Вправи для розпівування. – К.: Муз. Укр., 1977.
50. Бриліант В.С., Палкін В.П. Вокальні вправи для самодіяльного хору. – К.: Муз. Укр., - 1978.
51. Асаф'єв Б. О хоровом искусстве. – Л.1980.
52. Панофка Г. Искусство пения. – М.: Музыка, 1968.
53. Пигров К. Руководство хором. – М.: Музыка, 1964.
54. Попов В., Тихеева Л. Школа хорового пения. Вып.1. – М., 1986.
55. Работа с детским хором: Сб. статей / Под ред. В.Соколова. – М., 1981.
56. Сафонов В. Работа с детским хором. – М.: Музыка, 1981.
57. Соколов В., Попов В. Школа хорового пения. Вып. 2. – М., 1987.
58. Соколов В. Работа с хором 2-е изд. – М., 1983.
59. Струве Г. Хоровое сольфеджио. – М., 1988.
60. Струве Г. Школьный хор. М., 1981.
61. Хоровое искусство / Сост. А.Михайлов, К.Ольхов, Н.Романовский. – Л.: Музыка, 1967.
62. Шацкая В. Развитие детского голоса. – М.: АПН СССР, 1968.
63. Школа хорового пения. Вып. 1 / Сост. А.Бандина, Л.Тихеева, В.Попов. – М.: Музыка, 1973.

Навчальне видання
Програма з предмета
Колективне музичення
Хор

Програма для інструментальних класів та класу
сольного співу початкових спеціалізованих мистецьких
навчальних закладів

Упорядник:

Т.В.Климчик, викладач Рівненського державного
гуманітарного університету

Формат 60x84 1/16 папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Віддруковано ОКР "РБВ". Арк.0,485.
Наклад 50 примірників

Колективне музичення – Хор: Програма для
викладачів початкових спеціалізованих мистецьких
навчальних закладів. – К., 2005. – 24 с.